

Evropský hospodářský a sociální výbor

ECO/366
**Komunitně vedený místní
rozvoj (CLLD)**

V Bruselu dne 11. prosince 2014

STANOVISKO

Evropského hospodářského a sociálního výboru

k tématu

**Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) jakožto nástroj politiky soudržnosti na období
2014–2020 pro místní rozvoj a rozvoj venkovských, městských a příměstských oblastí**
(průzkumné stanovisko na žádost řeckého předsednictví)

Zpravodaj: **pan Haken**

Dne 2. dubna 2014 požádal velvyslanec a předseda Výboru stálých zástupců pan Theodoros N. Sotiropoulos jménem řeckého předsednictví Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování průzkumného stanoviska k tématu

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) jakožto nástroj politiky soudržnosti na období 2014–2020 pro místní rozvoj a rozvoj venkovských, městských a příměstských oblastí.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 18. listopadu 2014.

Na 503. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 10. a 11. prosince 2014 (jednání dne 11. prosince 2014), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 133 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 1 člen se zdržel hlasování.

*

* *

1. Závěry a doporučení

- 1.1 EHSV si je vědom, že v průběhu uplynulých dvaceti let metoda LEADER prokázala životaschopnost. Tento přístup pomohl venkovským aktérům zvážit dlouhodobý potenciál jejich místních regionů a osvědčil se jako efektivní a účinný nástroj uskutečňování rozvojových politik. Partnerský způsob realizace financování projektových záměrů podporovala Evropská komise také využitím iniciativ Společenství URBAN, URBACT, EQUAL, nebo Místní Agenda 21, Transition Towns (též Města změny) a územní dohody o zaměstnanosti. Proto vznikl komunitně vedený místní rozvoj (KVMR, dále jen CLLD), upgrade metody LEADER, který je svým způsobem tranzitní změnou.
- 1.2 CLLD je specifický nástroj určený k využití na subregionální úrovni, jenž doplňuje další prostředky podpory rozvoje na místní úrovni. CLLD je schopen aktivovat a zapojovat místní komunity a organizace tak, aby přispívaly k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění. Posiluje územní soudržnost a umožňuje dosažení specifických politických cílů, zrovna tak i ve vztazích s partnery mimo EU. Dosahuje dlouhodobého růstu efektivním využitím ESI fondů s ohledem na tvorbu nových kvalitních pracovních míst a podniků zahrnující komunitně vedené aktivity v oblasti změny klimatu a udržitelnosti v souladu se strategií Evropa 2020.
- 1.3 CLLD musí být co nejrychleji transformován na „SMART“ nástroj, aby pomohl místním aktérům najít cestu z ekonomické a sociální krize a k obnovení důvěry v politiku Evropské unie. Je potřeba klást důraz na inovativní projekty, na nová kvalitní pracovní místa a

podnikání, a posílit aktivity zaměřené na řešení klimatických změn, udržitelný rozvoj a sociální začleňování v souladu s novou strategií Evropa 2020. CLLD představuje nový typ partnerství, pro podporu generování sociálních inovací.

- 1.4 CLLD přijala většina členských států do svých dohod o partnerství, což dokládá význam, který je aktuálně přičítán místnímu rozvoji¹. Tento způsob vícestranného řízení by měl být rozšířen na veškeré aktivity zabezpečované prostřednictvím ESI fondů, i s možnou mírou povinného využití ve všech fondech (minimálně 5%). EHSV podporuje postupné využití tohoto nástroje všemi členskými státy EU při využití zásady partnerství a sdílení nejlepší praxe.
- 1.5 EHSV vítá, že řecké i italské předsednictví v roce 2014 přikládá politice soudržnosti velký význam jakožto cennému prostředku k posílení udržitelného růstu a překonání stávající hospodářské krize v Evropě.
- 1.6 EHSV předpokládá, že i toto stanovisko se stane oporou pro realizaci pilotních projektů (financovaných i ze zdrojů Evropské komise) k ověření nástroje CLLD tam, kde nyní není uplatněn, tedy i v podmínkách příměstského a zejména městského prostředí, a tím rozšíření perspektivy využití tohoto nástroje. V období 2014–2020 EHSV podporuje uplatnění pro všechny fondy a pro venkovský i městský prostor tam, kde bude o metodu CLLD zájem. Jde o kombinaci reprezentativní demokracie s participativní, čili nástroj, který umožňuje zástupcům veřejné správy partnersky spolupracovat s organizovanou občanskou společností a občany.
- 1.7 EHSV je přesvědčen, že je vhodné umožnit místním aktérům – občanům, ekonomickým a sociálním partnerům, nestátním neziskovým organizacím (NNO) a místním samosprávám – podílet se např. na strategii místního rozvoje v místě, kde žijí, pomocí metody CLLD. Zároveň je po zkušenostech s metodou LEADER ve venkovském prostoru potřeba dát městskému CLLD náplň, aby města a občané měli představu, jaká opatření bude možné v rámci CLLD ve městech navrhovat.
- 1.8 EHSV je zklamán zjištěním, že veřejná správa není mnohdy nakloněna metodě CLLD, a to navzdory její efektivitě. Je nezbytné věnovat se strategii informující a odborně směřující všechny aktéry, podrobněji se zaměřit na veřejné autority a k podpoře využití této příležitosti rozvíjet a provádět strategie místního rozvoje. Význam „vlastnictví výstupů“ v podobných skupinách je klíčem ke stabilitě rozvojových strategií v dlouhém období i pro naplňování cílů strategie Evropa 2020. Pro úspěch tohoto nástroje je zásadní politická podpora na všech úrovních (EU, národní, regionální i místní).

¹

Pro období 2014–2020 jsou v nařízení o společných ustanoveních 1303/2013 definovány tři různé integrované přístupy: CLLD je jedním z nich, spolu s integrovanými územními investicemi (ITI) a společnými akčními plány.

- 1.9 EHSV upozorňuje, že sociální a hospodářští partneři a organizovaná občanská společnost musí být více zapojeni do CLLD s podmínkou budování jejich kapacit pro tuto roli. Přímá účast všech těchto partnerů v partnerství s veřejnou správou je základem pro reálnou reprezentaci zájmů a potřeb občanů.
- 1.10 EHSV se domnívá, že CLLD jako inovace v oblasti regionální politiky není dostatečně znám ani na místní úrovni, ani na úrovni některých členských států, ani v platformách potenciálních nositelů tohoto přístupu. Pro pomoc s uplatňováním nového nástroje CLLD v evropských politikách je zapotřebí zpracovat podrobnou hodnotící analýzu toho, jak k němu daný členský stát přistoupil, včetně doporučení k efektivnímu uplatňování. Zároveň takto vznikne studie s příklady dobré praxe, ale i s popisem neúspěchů, kterých je zapotřebí se do budoucna vyvarovat. EHSV má zájem se na zpracování takové studie podílet spolu s odpovědnými útvary Evropské komise, Evropského parlamentu, Rady i Výboru regionů. Studie by mohla být základem pro vznik meziskupiny CLLD, interinstitucionální platformy.
- 1.11 EHSV v komunitně vedeném místním rozvoji podporuje:
- a) **vícefondové financování** – sledovat a upevňovat metodu CLLD v rámci vícefondového financování napříč Evropou i programy EU, zasadit se o co nejrychlejší spuštění dalšího programovacího období;
 - b) **sjednocování postupů a přístupů** – podpora vysoké kvalitativní úrovně CLLD v EU, standardizace působení MAS² (místních akčních skupin) a vzájemné předávání dobré praxe, podpora pokrytí bílých míst, aby bylo možné rozšířit metodu LEADER územně i tematicky – podmínka úspěšného fungování metody LEADER/CLLD v rámci různých programů EU;
 - c) **vytváření sítí a spolupráci** – základní podmínka kvalitního fungování metody CLLD – realizace projektů spolupráce v existujících sítích a vytváření sítí na regionální, národní a evropské úrovni, nutnost, aby náklady na vytváření a činnost sítí byly uznatelné (včetně členských příspěvků);
 - d) **rozšíření metody** – podporovat uplatňování metody CLLD s přesahem i mimo evropské území v rámci např. předvstupního jednání či rozvojové politiky;
 - e) **zjednodušování procesu** – nezahltit tyto malé subjekty na místní úrovni přílišnou agendou administrativy, všude tam, kde je to možné, zredukovat výkaznictví na nejnižší možnou, leč důvěryhodnou úroveň, nedopustit, aby zodpovědné orgány prováděly změny pravidel v průběhu implementace ESI fondů, okamžitě plošně zahájit programy poskytující informace a semináře umožňující výměnu dobrých zkušeností a podporující místní veřejné i soukromé aktéry;
 - f) **budování kapacit sociálních a hospodářských partnerů, spolu s aktéry občanské společnosti**, aby co největší počet partnerů mohl navrhnout aktivní přístup k CLLD před ukončením návrhového období (31. 12. 2017).

²

Vyžadovat a zajistit shodné podmínky pro působení nástroje CLLD v členských státech EU, v souladu s principy metody i s ohledem na národní a regionální specifika

- 1.12 Metodika CLLD je plně použitelná nejen pro zdroje ESI fondů, ale je ji možné použít i pro přerozdělování prostředků z vlastních zdrojů (z místní, regionální i národní úrovně). Proto je důležité, aby strategie rozvoje, konkrétní projekty a způsoby jejich implementace nebyly vytvářeny podle předpokládaných zdrojů EU, ale aby zobrazily skutečnou potřebu změny kvality života místní komunity.
- 1.13 EHSV považuje za zásadní důrazné setrvání na základních principech metody CLLD. Je třeba, aby vyvážené partnerství s účastí místní komunity bylo ex-ante podmínkou pro získání dotačních prostředků. Pro efektivní místní rozvoj je zapotřebí nepřipustit formalismy, kdy je v zájmu získání dotačních prostředků pouze deklarován partnerský přístup, ale v praxi naplněn není. Musí být vyvinut efektivní systém kontroly a dohledu proti zneužití principu CLLD.
- 1.14 EHSV konstatuje, že neopomenutelným faktorem nejen v době ekonomické krize je u tohoto nástroje transparentnost toků z veřejného rozpočtu, zvýšení důvěry mezi orgány veřejné správy a obyvateli a efektivita investovaných prostředků. Podobné partnerské přístupy prosazuje rovněž OSN, OECD, Světová banka a další instituce. Jde o rozšířený přístup – podporující využívání metod CLLD mimo Evropu, například při předvstupních jednáních o politice rozvoje a ve snaze dosáhnout cílů udržitelného rozvoje OSN na rok 2015 a závazků v oblasti změny klimatu.
- 1.15 EHSV definuje možné výzvy pro budoucí období v CLLD týkající se zjednodušení a omezení administrativní zátěže:
- a) podporovat vytvoření a rozvoj alternativních nezávislých rozhodčích/smírčích systémů (platform), složených z expertů, pro rychlé a jednoduché řešení administrativních a finančních problémů ev. konfliktů mezi řídicími jednotkami operačních programů a projektovým managementem jednotlivých partnerství (obdoba finančních auditorů, ovšem ne pouze pro finanční oblast);
 - b) do praxe prosadit princip, aby se implementační orgány (vč. kontrol monitorovacích zpráv) zabývaly a) výstupy, výsledky, přínosy a dopady projektů, b) oprávněností nákladů a c) dodržením termínů, nikoliv detaily, které vznikají na cestě k těmto výsledkům;
 - c) vyhlášovat v daném území rovněž výzvy pro „integrovane projekty“, předkládané více uchazeči (obdoba přístupu EQUAL);
 - d) ve finanční oblasti změnit dosavadní pojetí nesrovnalostí a výklad pojmu porušení rozpočtové kázně:
 - nepoužívat nepřiměřeně tvrdý výklad u bagatelních, „eurových“ případů: neprověřovat a nepovažovat za nesrovnalost případy, kdy není správně zaúčtována či chybí částka např. do 10 (nebo 40) EUR,

- současně jestliže je škoda nižší než náklady na její odstranění (na straně příjemce i kontrolního orgánu), měla by zůstat neřešena, třebaže zaevidována a kumulována s dalšími malými škodami.
- 1.16 EHSV doporučuje pro různé typy využití programu CLLD použít rozlišnou terminologii, stejně jako je to v případě venkovských místních akčních skupin a místních akčních skupin v oblasti rybolovu. Pro městské MAS například název „městská partnerství“, pro CLLD v městském (urbánním) prostoru CLLD-U. Toto by napomohlo k lepšímu rozlišení, o jaký prostor se jedná, a také k rozlišení finančních toků, kam směřují. Zároveň doporučujeme podle vzoru úspěšného programu LEADER i pro CLLD zvážit nové pojmenování, zajímavý akronym, který bude lépe přijímán všemi aktéry. Název je nedílnou součástí propagační kampaně a CLLD může zůstat „pod čarou“ jako název metody.
2. **Úvod do problematiky: nástroj CLLD a jeho vznik (program LEADER) – historie, dopady, stanoviska evropských institucí**
- 2.1 Základní principy metody LEADER – přidaná hodnota a jejich uplatnění v metodě CLLD:
- 2.1.1 *Přístup zaměřený na danou oblast*
K udržitelnému rozvoji menší definované oblasti program využívá její skutečný potenciál. Bere v potaz její výhody i nevýhody a vytvořená strategie rozvoje odpovídá jejím skutečným potřebám. Hranice oblasti není definovaná pouze administrativní hranicí a je flexibilní.
- 2.1.2 *Přístup zdola nahoru (bottom-up)*
Při rozhodování a definování priorit strategie rozvoje přikládáme velký význam zapojení oblastní správy a obyvatel. Důraz na nejnižší úroveň je tím nejdůležitějším ze sedmi bodů programu. Program se však nesnaží tímto nahrazovat vyšší národní úroveň, ale spíše podporovat výměnu mezi těmito dvěma úrovněmi.
- 2.1.3 *Místní akční skupina*
Důležitou součástí programu je podpora při zakládání místních skupin. Místní skupiny mají spojit partnery z veřejné, privátní i dobrovolnické sféry a vést k dialogu o směřování rozvoje oblasti.
- 2.1.4 *Inovativní přístup*
Program podporuje inovaci. Snaží se vytvářet nové produkty, procesy, organizace a trhy. Inovace je dosažena poskytnutím co největší flexibility místním skupinám.
- 2.1.5 *Integrovaný a víceoborový přístup*
Ve svém přístupu program dává důraz na integraci různých oborů. Oblast ekonomickou, sociální, kulturní a oblast životního prostředí se program snaží koordinovat a zakomponovat do celistvých projektů.

2.1.6 *Vytváření sítí*

Program podporuje zakládání sítí k výměně zkušeností mezi účastníky programu. Sítě jsou jak institucionální – financované Evropskou komisí, tak méně formální – národní, oblastní a místní.

2.1.7 *Spolupráce*

Spolupráce v tomto programu ovšem výměnou zkušeností v rámci sítí nekončí. Místní skupiny mohou přímo spolupracovat na jednom tematickém projektu.

2.1.8 *Animace území*

Pro reálnou práci s obyvateli v území je potřeba je nejen informovat, ale i vytvářet prostředí pro komunikaci a budovat důvěru v princip, že jejich náměty budou objektivně vyhodnoceny a zapracovány.

2.2 **Výbor regionů** považuje CLLD za „klíčový nástroj harmonického rozvoje městských i venkovských oblastí, který posiluje schopnost rozvíjet vazby s okolními příměstskými a venkovskými oblastmi“³.

2.3 **Evropský hospodářský a sociální výbor** vydal k partnerské spolupráci a účasti řadu stanovisek, z nichž některé jsou zde zmíněny pod čarou⁴.

2.4 **Evropská komise** - materiály pro provádění CLLD, které vycházejí ze zkušenosti metody LEADER: „European Structural and Investment Funds, Guidance for Member States and Programme Authorities, Guidance for Beneficiaries - Guidance on Community-Led Local Development for Local Actors“⁵ a „Guidance on Community Led Local Development in European Structural and Investment Funds“⁶.

2.5 Tyto dokumenty by měly být šířeny efektivněji dle skutečné proaktivní strategie poskytování informací. Zároveň je třeba poskytnout pravidelný prostor pro společná setkání aktérů CLLD a expertů s možností diskuse a porovnávání přístupu v různých regionech EU. Zázemí k těmto aktivitám by mohl nabídnout např. EHSV.

³ Stanovisko Výboru regionů „Komunitně vedený místní rozvoj“, [Úř. věst. C 17, 19.1.2013, s. 18.](#)

⁴ Stanoviska EHSV: „Správa a partnerství v regionální politice soudržnosti“, [Úř. věst. C 77, 31.3.2009, s. 143](#), „Strategie a programy politiky soudržnosti (2007–2013)“, [Úř. věst. C 228, 22.9.2009, s. 141](#), „Účinné partnerství v politice soudržnosti“, [Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 1](#), „Úloha a priority politiky soudržnosti v rámci strategie Evropa 2020“, [Úř. věst. C 248, 25.8.2011, s. 1](#), „Regionální politika a inteligentní růst“, [Úř. věst. C 318, 29.10.2011, s. 82](#), „LEADER jako nástroj pro místní rozvoj“, [Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s. 15](#), „Obecná ustanovení o strukturálních fondech“, [Úř. věst. C 191, 29.6.2012, s. 30.](#)

⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_community_local_development.pdf

3. **Místní akční skupiny (MAS) ve venkovském prostoru a podpora jejich role v období 2014–2020 – veřejný rozpočet pod veřejnou kontrolou**

3.1 Místní akční skupina je základní jednotkou programu LEADER. Jedná se o místní partnerství, kdy je proporcionální zastoupení jak sektorů, tak oblastí intervence. MAS má právní subjektivitu a nastavené manažerské a rozhodovací procedury. Celkový počet MAS v EU podpořených z programů rozvoje venkova a jiných opatření typu LEADER je 2 402 a pokrývají 77 % celkového území EU⁷, tj. přibližně 90 % venkovského území a více jak 50 % populace EU⁸.

3.2 Metoda LEADER se osvědčila natolik, že by měla být rozšiřována pokud možno na celé území venkovského prostoru v EU. Zároveň je nutné zajistit kompatibilitu pravidel pro mezinárodní spolupráci mezi MAS z různých členských států.

3.3 Mezi navrhované priority programu pro období 2014–2020 lze rovněž uvést:

- a) **mládež na venkově** – mladí z center do venkovských oblastí, vhodné prostřednictvím využití CLLD, zatraktivnění venkovského prostoru pro mladou generaci, podpora rozvoje a dostupnosti informačních technologií, podpora vzdělávání;
- b) **místní ekonomiku** – podpora místní ekonomiky, podpora drobného podnikání mimozemědělských subjektů (např. revitalizace živností a mikropodniků) a malých a středních podnikatelů;
- c) **sociální podnikání** – posílení sociálního podnikání na místní úrovni v inovativních sektorech, s dopadem na tvorbu pracovních míst a udržitelný rozvoj (např. cestovní ruch, obnovitelné zdroje energie nebo kulturní a sportovní aktivity). Je zásadní, že sociální ekonomika je uznávána místními, národními a evropskými aktéry a ostatními ekonomickými partnery jako klíčový aktér pro místní ekonomický a sociální rozvoj. Evropské instituce by měly navrhnout kampaně ke zvýraznění příspěvku sociální ekonomiky místnímu rozvoji. Dále by měly definovat obecné pokyny k zahrnutí sociálních podniků do partnerství místního rozvoje. Proto EHSV navrhuje vytváření družstev a jiných sociálních podniků pomocí veřejných a soukromých poradenských služeb podpořených podnikateli a podnikatelskými inkubátory na místní úrovni. EHSV podporuje propagaci partnerství mezi místními sociálními podniky a místní a regionální správou k poskytování potřebných služeb (např. sociální začleňování, vzdělávání);
- d) **zdravou produkci potravin** a regionální produkty;
- e) **rozvoj technické infrastruktury** (např. čistírny odpadních vod, vč. domovních a kořenových);

7

European Network for Rural Development (ENRD), LEADER Infographic

8

Depoele, van L., „Local development strategies in the EU“, The Case of LEADER in Rural Development, s. 4: http://www.eurolocaldevelopment.org/wp-content/uploads/2013/03/local_development_strategies_in_the_eu-.pdf

- f) **přechod k udržitelné, nízkouhlíkové společnosti.** To by mohlo být reflektováno v ukazatelích a cílech CLLD navázaných na udržitelnost, emise uhlíku, odolnost a dosažení cílů EU v oblasti udržitelného rozvoje a klimatických změn stejně jako v cílech udržitelného rozvoje OSN na rok 2015 a v závazcích v oblasti změny klimatu.
- g) **efektivní využívání stávajících sítí** (např. celostátní sítě pro venkov – National Rural Networks).

4. **Příměstský prostor a místní akční skupiny v oblasti rybolovu – specifické výzvy**

- 4.1 Prostředí mezi městem a venkovem v těsném sousedství skýtá prostor pro efektivní využití CLLD. Tento typ nástroje umožní reagovat na měnící se prostorové chování a povede k zohlednění funkčních vazeb v území. Vazby mezi městem a příměstským venkovem jsou velmi výrazné a zaslouží si specifický přístup.
- 4.2 Příměstský prostor vykazuje specifické problémy (výzvy), které je možné prostřednictvím CLLD řešit. Základní výzvy představuje udržitelná mobilita, budování sociálně soudržné společnosti, stanovení priorit pro využívání půdy. Příměstský prostor se nachází v zázemí měst nad 25 000 obyvatel. Za zmínku slouží společný výzkumný projekt OECD a EK „Rurban“, který měl za cíl identifikovat a vyhodnotit formální i neformální městsko-venkovská partnerství a jejich přínos pro místní rozvoj⁹.
- 4.3 Od roku 2007 se rovněž využíval místní rozvoj v rámci Evropského rybářského fondu k podpoře udržitelného rozvoje rybářských společenství prostřednictvím místních akčních skupin v oblasti rybolovu.

5. **Městský prostor – aktivizace obyvatelstva a zajištění financování místního rozvoje**

- 5.1 Jednotná definice pro městský prostor neexistuje, předpokládáme využití národních a lokálních pravidel a zvyklostí. U venkovského prostoru se používá kritérium maximální velikosti města s počtem obyvatel 25 000. Analogicky lze toto využít i u městských oblastí (v tomto případě při zohlednění minimálního počtu obyvatel 10 000 a maximálního 150 000). Veřejná správa by byla zastoupena svými zástupci, kteří mají za dané území zodpovědnost, nejlépe kombinací z centrálního magistrátu města a z městské části/městských částí (např. určité čtvrti, sociálně vyloučené lokality, oblasti města s určitým druhem problémů apod.).
- 5.2 Jako zdroj inspirace lze využít zkušeností konkrétních měst, které byly nasbírány prostřednictvím zapojení do operačního programu (OP) Urbact II, European Knowledge Development Platform¹⁰ (výhledově do Urban Development Platform)¹¹. Za zmínku stojí

⁹ <http://www.oecd.org/regional/rurbanrural-urbanpartnerships.htm>

¹⁰ www.eukn.org

i zkušenost z Transition Towns (Měst změny) a Permaculture communities, kde několik tisíc místních komunit v celé EU úspěšně propagovalo komunitně vedený udržitelný rozvoj.

- 5.3 Dvacet let zkušeností na venkově také znamená, že venkov bude učit města, pro začátek například na přechodné období, které bude vyhodnoceno. V praxi tak spolu s další expertní podporou a coachingem dojde k úspěšnému transferu metodiky.
- 5.4 Již v programovém období 2007–2013 byly na úrovni měst vytvářeny poradní orgány v podobě místních podpůrných skupin Urbact (Urbact Local Support Group), které byly zapojeny do procesu tvorby místních akčních plánů (Local Action Plan). Oproti metodě LEADER a CLLD se ovšem jednalo o expertní poradní volnější sdružení, které striktně nepožaduje zastoupení jednotlivých sektorů. Složení těchto skupin se řídilo tematickým zaměřením konkrétního řešeného projektu. Výstupy místních podpůrných skupin nebyly ze strany OP Urbact II finančně podporovány. Pro zefektivnění fungování partnerského principu i v městském prostředí je nutné, aby partnerství byla utvářena na bázi CLLD a měla k dispozici finanční prostředky k zajištění fungování. *„Tento přístup může být rovněž aplikován v městských oblastech a v oblastech středních a malých měst s jejich funkčním zázemím, v roli místních a sub-regionálních center¹².“*
- 5.5 Vzhledem k problémům řešeným ve městech jsou různé operační programy vhodným nástrojem pro financování pilotních projektů prostřednictvím CLLD. Navrhujeme proto metodu komunitně vedeného místního rozvoje a jí vytvořené strategie v pilotních programech využít k financování na území měst (např. i v oblastech životního prostředí, ochrany kulturních památek a dědictví atd.)¹³.
- 5.6 Bylo by vhodné shromáždit příklady dobré praxe rozvoje měst prostřednictvím partnerského přístupu z různých členských států, které by mohly být součástí studie zmíněné v odstavci 1.10. Vodítkem pro práci v partnerství může být i zpracovaný kodex *„Zásada partnerství při provádění fondů společného strategického rámce – prvky evropského kodexu chování pro partnerství“¹⁴*.

6. Jak dosáhnout plošného a častějšího užití CLLD?

- 6.1 Komunitně vedený místní rozvoj má pomáhat občanům ve smysluplném a udržitelném rozvoji jejich obcí a měst. Občané se prostřednictvím CLLD mohou přímo podílet na zvyšování kvality života ve své komunitě, jde o skutečný inkluzivní růst s viditelnými

11 http://www.emi-network.eu/Sharing_knowledge/News_on_EU_policy/Cohesion_Policy_2014_2020_negotiations_about_the_urban_dimension

12 Asociace polských měst, leden 2014, <http://ldnet.eu/CLLD+in+urban+areas>

13 Vedle uplatnění nástroje CLLD je relevantním integrovaným nástrojem i integrovaná územní investice (ITI). Současné uplatnění těchto nástrojů povede k synergickým účinkům.

14 http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/swd_2012_106_cs.pdf

výsledky na místní úrovni. Pochopitelně při zavádění CLLD je potřeba vyčlenit zdroje na budování kapacit, aby všichni partneři mohli být v roli partnerů, nikoliv jen pozorovatelů procesu a mohli se aktivně podílet na horizontálním partnerství ve smyslu víceúrovňové správy. Dále je třeba podpořit coaching a mentoring od zkušenějších aktérů a expertů, čili vzdělávání a školení. Současný návrh musí souběžně analyzovat a vysvětlit důvody efektivity a úspěchu metody LEADER a zdůvodnit, proč by metoda CLLD měla být rozšířena na všechny programy ESI fondů pro dosažení úspěchu politiky soudržnosti.

- 6.2 Tam, kde dosud nebylo k metodě přistoupeno, je třeba využít střednědobé hodnocení ke spuštění tohoto přístupu v evropských strukturálních a investičních fondech (ESI fondech) 2014–2020.
- 6.3 Důležitým aspektem je výměna expertních znalostí sociálních a hospodářských partnerů, zástupců občanské společnosti, samosprávy a státní správy, která by měla být mnohostranně podporována.
- 6.4 Formulace strategií CLLD vyžaduje určitý čas, nicméně je důležité, aby v daném období byl rovněž dostatek času na jejich provádění a dostatečný rozpočet pro financování jednotlivých opatření. Příliš dlouhá příprava bez dopadu v území (formou realizovaných projektů), stejně jako urychlené financování aktivit (z důvodu konce období čerpání) vede k nedůvěře v tento nástroj.
- 6.5 Dalšími problémy, které je potřeba pro správné užití CLLD řešit, jsou byrokracie a přílišné administrativní překážky, pozdní proplácení nákladů, předfinancování projektů z vlastních zdrojů či z půjček, kde úroky nese na bedrech konečný příjemce. Lze zvážit modely participativního financování, soukromo-veřejné financování, organizovanou účast bankovního sektoru s garancí státu.
- 6.6 Členské státy často vedle předpisů Evropské komise zavádějí další, nevyžádané předpisy „národní“ byrokracie, které užití dotačních titulů velice komplikují a odrazují žadatele svojí složitostí a možnými důsledky. Některé národní autority se také snaží minimalizovat náklady na animaci území a administrativu menších MAS, čímž ale může dojít až ke krizi fungování celého systému.
- 6.7 EHVS žádá výcvik školitelů: školení národních/regionálních aktérů by mělo být zabezpečeno na základě článku 5 obecného nařízení (č. 1303/2013) v rámci technické pomoci. Zrovna tak musí být vytvořeny podmínky pro efektivní vytváření a využívání sítí na regionální, národní a mezinárodní úrovni, neboť práce v sítích přináší výraznou přidanou hodnotu.

6.8 Bylo by vhodné shromáždit příklady dobré praxe z různých členských států, které by mohly být součástí studie zmíněné v odstavci 1.10.

V Bruselu dne 11. prosince 2014

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru

Henri MALOSSE
